

ЗРАСРБ-Бх № ССДК-1285 от 12 юни 2018г.

РЕЦЕНЗИЯ ПО КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА НАУЧНА ДЛЪЖНОСТ "ПРОФЕСОР"

Конкурсът е обявен по професионално направление 4.4."Науки за Земята", научна специалност "Минералогия и петрография" за нуждите на Минно-геоложки университет "Св. Иван Рилски", катедра "Минералогия и петрография". Единствен кандидат е доц.дгн Руслан Иванов Костов. Той завършва през 1980 год. СУ "Св. Климент Охридски" с много добър успех, работи като геолог- специалист в същия университет, а от 1982 година е редовен аспирант в Москва-Русия. През 1984 година защитава научна степен "Кандидат на геолого-минералогическите науки". През 1985 и 1986 година е специалист и научен сътрудник в Института по приложна минералогия и от 1991 год. е старши научен сътрудник втора степен в Геологическия институт на БАН, след което напуска.

От 1995 година и сега Руслан Костов е преподавател в катедра "Минералогия и петрография" на Минно-геоложкия университет, в началото като главен асистент и след това като доцент. През 2010 година придобива научна степен "Доктор на геологическите науки". През 1997 година за две години пренарежда Музейната сбирка по минералогия, петрография и полезни изкопаеми, като неин ръководител, а през 2008 година експозиционира сбирка от бразилски кристали на името на Илия Делев. Научните му интереси са в областа на минералогията- групата на силициевия диоксид, кристаломорфология и предимно археоминералогия и гемология.

Публикационната дейност на кандидата включва 28 книжни издания, музейни и конферентни гидове , 4 библиографии, 2 учебника и 2 учебни помагала, 2 превода на трудове по минералогия, главен редактор на 3 сборни издания. Той представя 190 публикации, 90 научно-популярни и отзивни статии. Като прибавим и материалите по процедурите за "доктор", "доцент" и "доктор на геологическите науки" общото тегло на приложените към конкурса материали възлиза на над 25 килограма. Всичко това можеше да бъде представено след редуциране на електронен носител. Така персоналните професионални Интернет страници можеха да се обогатят и да се осигури по-голям достъп до тях. Разработването на такъв голям обем публикации се осъществява предимно на основата на

библиографски обзори от древността и днес. Авторът прецизно използва литературните източници и акуратно цитира многобройни публикации. На основание на всичко това той развива научни хипотези и заключения, неподкрепени със съвременни минераложки изследвания, поради което те са спорни и неубедителни. Основните му аналитични методи са някои спектроскопски, главно електронен парамагнитен резонанс. Прави впечатление, че публикациите, в които са посочени резултати от съвременни минераложки и геохимични методи са в съавторство с други автори, които са провели тези изследвания. От 22 години Р. Костов е преподавател в катедрата на МГУ. През това време е подготвил четирима дипломанта и един докторант. Докторантът Николета Цанкова подготвя самостоятелно докторантурата с помощта на преподавателите по минералогия и петрография и специализацията си в Австрия.

Кандидатът преподава основни дисциплини по минералогия, кристалография и петрография, които главно са посещаеми, като задължителни. Посочените много избираеми дисциплини не се посещават и са формално посочени към списъка, за да допълнят петагогическата дейност на кандидата. При минимална аудиторна заетост 240 часа, при над 360 средно за катедрата, той е атестиран с положителни оценки.

Кандидатът Руслан Костов представя 112 броя публикации, от които 10 монографични и сборни издания, 97 статии в списания и доклади на научни форуми, включително разширени резюмета и 5 учебни издания. Монографията от 1999 год. *Crystal Habits of Minerals*, 415 р. е подготвена за издаване от академик Иван Костов. Съавторството с Р. Костов не е доказано и вероятно неговото участие се изразява в редакционна дейност. Монографията е рецензирана от световноизвестни учени, като принос в световната наука. Тя е настольна книга за всички нас. Посочената като монография "The mineral treasures of Brazil" Jn "Phenomenal Crystals, I.Deleff", 2004 е автобиографична книга на известния колекционер и дарител Илия Делев, рец. ГМР, с несъмнен принос на авторство при представянето и обработката, но не може да се приеме като монография на кандидата. Представената като монография книга "Скъпоценните минерали и метали в живота на древните българи", 2006, дава основата на голям масив от информация, водеща до извода, че древните българи са били едни от първите и водещи рудари и металурзи в съответните региони

на местопребиваване , като тези професии са били пренасяни и съхранявани през вековете. Тя е рецензирана от проф. д-р Георги Бакалов като своеобразна енциклопедия с геоложко-географска информация, с несъмнено достойнство с изобилната литература на кирилица и латиница.

В книгата “Медицинска минералогия“, 2012 са представени и идеите и практиките, свързани с терапевтичното приложение на минералите през вековете и до съвременната епоха-реално и въображаемо въздействие и лечение с минерално вещество. Книгата е рецензирана от проф. Ангел Кунов, като една увлекательна и мъдра книга за връзката на минералологията и медицината, без да се отбелязва нейната монографичност. Значим е приноса на библиографията от 1927 монографични източника.

Р.Костов участва в раздели в 3 броя албуми и атласи с научно-популярен характер. Например “Пътят на древните българи от средноазиатската прародина към Европа; в България, Географски атлас.2010., където в уводна статия автора изказва мнение, че древните българи са се занимавали с търсене, добив, обработка и търговия с благородни метали и скъпоценни минериали- дейности свързани с конкретната геологичка обстановка и в зависимост с минералните ресурси в районите. Така се допълват изследванията на археолозите.

В луксозното и богато илюстровано издание- албум, посветено на всички аспекти на природната среда в България, .Костов участва с раздел посветен на минералните ресурси.

Той издава два броя библиографии-“ Академик Иван Костов.Планетарна импресия, 2013, с пълна библиография на неговите трудове, на биографични, отзивни и други публикации. Той е главен редактор на издание на доклади от Юбилейната научна конференция, посветена на В.И. Вернадски.

В книга предназначена за туристи и прородолюбители “Природното богатство на природен парк “Витоша“ , 2014, Р. Костов описва на достъпен научно-популярен стил “Главни, скъпоценни и редки минериали“. Библиографията , 2016, “Геоархеология и археоминералогия, артефакти и обекти от България“ съдържа богата библиографска справка.

Всички посочени по-горе книжни издания нямат монографичен характер. Цитирам “ Монографичен труд за “професор“ е рецензиран научен труд, който е самостоятелно авторско изследване по конкретен формулиран

научен проблем. Публикациите на Р. Костов имат голямо значение за разширяване на познанията и повечето са с научно-популярен характер. Най голямото им достойнство е богатата библиография и изобилната литература.

За рецензиране са представени 97 броя статии, доклади и разширени резюмета в списания и издания от научни форуми. Седем броя публикации на английски език са в списания с импакт фактор. Всички тези публикации са в съавторство с други автори.. Интерес представляват сравнителните резултати от ЕПР анализа на вулканични стъклца от Източни Родопи и Италия, без да се коментират установените различия. Съвместно с В. Цанкарска е проследена минералогията и геохимията на глинестия слой от границата креда-терциер, което в последващи съвместни публикации дава основание за изводи в минералогенезиса. В съавторство е установлен нефрит в парагенеза с тремолит от Огражден планина и нефрит в артефакти от неолита. В съавторство с Денчева, 2017 год. описва морфологията на бразилианит от колекцията на Илия Делев. С водещ автор акад. Иван Костов през 2002 година са систематизирани и представени структурните групи на симетрия при кристалите на вирусите.

40 публикации са отпечатани в списания без импакт фактор, а 30 в издания от научни форуми и 20 броя резюмета и разширени резюмета. Сред тях е цветовата таблица на 32-та кристалографски класа с приложение при обучението на студенти, описание на псевдо кристали на кварц от Бразилия от колекцията на Ил. Делев, Представяне на музейната сбирка по минералогия, петрография и полезни изкопаеми към МГУ. Обобщени са данните за българските метеорити. Съвместно с проф. Минчева-Стефанова представят Регистър на минералите в България, 2000 г. с 1265 минерални названия в който името на Р. Костов се посочва един път. В допълнение е представена електронна библиографска база данни за минералите от България и над 4000 реферирани заглавия, Обобщени са данни за ювелирни сировини на Бразилия, проявления на нефрит в Европа. Публикациите по археологическата минералогия, историческа минералогия и обучението по минералогия, гемология, разширява познанието в областта на геонауките, геолого-минералогическото наследство и музейното дело. Принос е изучаването на "Органични минерали от поръхностния почвен слой и скални повърхнини на

територията на България“, 2008 год. , сред които и минерала уеделит. Голям е приноса с богатата библиография и литературни източници, които могат да се използват от всеки. Авторът представя 90 научно-популярни и отзивни публикации, от които 29 са рецензии на книги, които не са рецензиирани в настоящата рецензия.

Справката показва активното участие с публикации на Р. Костов в научни конференции, конгреси и други научни форуми по широк спектър проблеми на; минералогенезиса, 1999, минералните ресурси и устойчивото развитие, 2016, съвременните проблеми на теоретическата, експериментална и приложна минералология, 2013, “Древните българи в основите на световната история, материалната и духовна култура и цивилизация“, 2004. В представените публикации по конкурса Р.Костов посочва 320 цитата, разпределени в 288 източника, което е напълно разбираемо от популярния характер на публикациите в различни области, а и богатата библиография към всяка от тях. Със своите публикации Р.Костов обогатява съществуващите знания. В тях изобилстват нови хипотези. Едва ли има друг автор с такава литературна осведоменост, което е едно от най-големите му достойнства. Всички представени трудове са прецизно редактирани .

Р. Костов издава учебник “Основи на минералогията“, 2000, 293 с. Описани са 200 най-разпространени и промишлено важни минерални вида, серии и групи и 350 по-рядко срещани минерални вида и раздел Минералите в България. Другият учебник, който издава е “Скъпоценни минерали.. определяне, разпространение, обработка, история и приложение – Гемология, 2003, 453 с. Учебниците са разработени на съвременно ниво. За съжаление не е спазена практиката в университета да се отпечатват в ИНТЕРНЕТ с цветна илюстрация на минералите, което ще улесни студентите при тяхното използване

.Р. Костов участва в две ръководства на учебни практики, в колектив с преподавателите от Катедра “Минералогия и петрография“ по утвърдени геологички маршрути. Приложен е списък на рецензии, участия като редактор, в редколегии. Той е дарител на 122 минерални образци в музея “Земята и хората“.

Отново ще повторя, това с което започнах. Руслан Костов разработва проблемитие единствено на основата на литературни източници, някои от

които от дълбока древност със съмнителна достоверност. Без доказателства със съвременни минераложки изследвания, за провеждането на които катедрата разполага с най-съвременна апаратура, след обобщаване на публикации от други автори, той прави недоказани заключения и изказва спорни предположения. За научно-популярна издателска дейност това може би е възможно, но в съвременната Минералогия това не води до наука и не формира научни приноси. Изобилната литература и библиографии не може да компенсира липсата на собствени научни изследвания.

**ПРЕДЛАГАМ НА УВАЖАЕМОТО НАУЧНО ЖУРИ
ДА НЕ ПРИСЪДИ
АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ „ПРОФЕСОР“ ПО
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 4.4 „НАУКИ ЗА ЗЕМЯТА“,
НАУЧНА СПЕЦИАЛНОСТ „МИНЕРАЛОГИЯ И
КРИСТАЛОГРАФИЯ“
НА РУСЛАН ИВАНОВ КОСТОВ.**

София, 10 ЮНИ 1918 година

доц. дгн Маргарита Теньова Токмакчиева
– член на научното жури от вътрешните членове
за МГУ „Св. Иван Рилски“